

Projekt

z dnia 13 stycznia 2021 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WARLUBIE**

z dnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie w Gminie Warlubie na lata 2021 - 2025**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.z 2020 r. poz.713 i 1378) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz.U. z 2020 r. poz.218 i 956) uchwała się, co następuje:

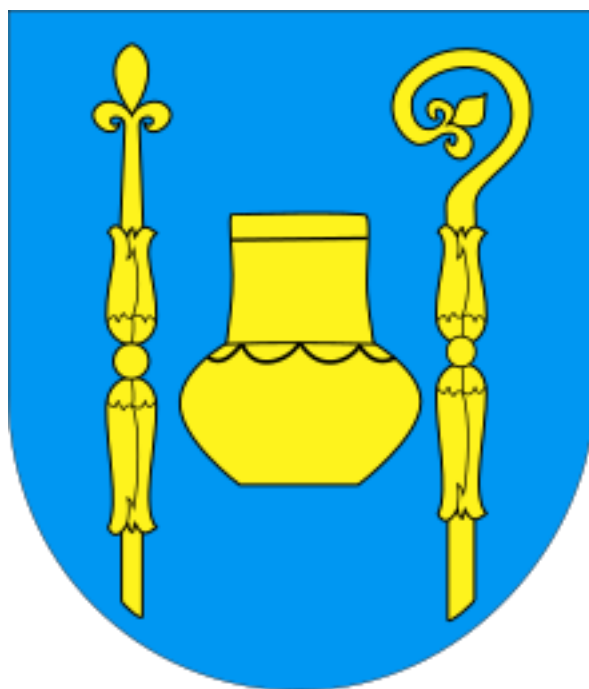
§ 1. Przyjąć do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Warlubie na lata 2021 - 2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Warlubie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Gminy Warlubie
z dnia 2021 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY WARLUBIE**

NA LATA 2021 - 2025

I. WPROWADZENIE

Institucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką państwa, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie przewidziano szereg zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Rodzina winna być opoką, schronieniem, a także wzorem, zwłaszcza dla jej najmłodszych członków, którzy z własnego domu rodzinnego wnoszą wzorce na swoje dalsze życie. Dzieci w takich sytuacjach cierpią najbardziej. Nie tylko, dlatego, że same są często ofiarami przemocy, ale także, dlatego, że przemoc, której doświadczyły lub widziały, zostawia w ich psychice trwałe ślady. Niestety, współcześnie dość często mówi się o wielu problemach i kryzysach w rodzinie dotyczących różnych form jej dysfunkcji. Łagodne dysfunkcje nie dyskredytują jeszcze rodziny, jeśli dysfunkcjonalność przekracza określone granice, zaczynają się poważne problemy emocjonalne, uzależnienia, współuzależnienia, zachowania autodestrukcyjne, zaburzenia osobowości oraz przemoc. Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z braku więzi emocjonalnych i brutalności w domu rodzinnym a także z frustracji, braku pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że „ofiare” i „sprawcę” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne.

Przemoc w rodzinie inaczej zwana przemocą domową może być przyczyną poważnych szkód osobistych, społecznych i zdrowotnych. Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Głównym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Warlubiu na lata 2021-2025, zwanego dalej Programem, jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców Gminy Warlubie. Program ma charakter długofalowy i jest kontynuacją działań przyjętych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Warlubiu na lata 2011 - 2020.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Definicja przemocy, jej rodzaje formy i cykle

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem dotykającym wiele rodzin o różnym statusie społecznym, ekonomicznym i kulturowym. Dotyczy zarówno kobiet, mężczyzn, dzieci oraz coraz częściej osób

zależnych, w tym osób starszych. Należy ją zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie. Przemoc w rodzinie nierzadko związana jest z problemem uzależnienia od alkoholu, który może być czynnikiem wyzwalającym przemoc, ale może też być sposobem na radzenie sobie z nią.

Przemoc i uzależnienie mają pewne cechy wspólne i uniwersalne, z których kluczową jest upośledzenie zdolności do sprawowania kontroli nad własnymi emocjami. Podstawową przyczyną przemocy jest agresywne zachowanie sprawcy, którego nie powstrzymują cierpienia bliskich i szkody, jakie ono powoduje. Skutki przemocy nie ograniczają się jedynie do negatywnego wpływu na stan zdrowia i jakość życia osób w nią uwikłanych. Destrukcyjne efekty tego zjawiska odczuwa cała rodzina, zwłaszcza najmłodszy jej członek. Dzieci obserwujące przemoc w środowisku domowym i jej doświadczający często borykają się z problemami emocjonalnymi i trudnościami w szkole. W dorosłym życiu natomiast częściej stają się ofiarami lub sami dopuszczają się przemocy wobec bliskich. Powszechnie mówi się, że „przemoc rodzi przemoc”, dlatego też zadaniem Programu jest przerwanie tego destrukcyjnego kręgu i podjęcie działań ograniczających skalę zjawiska przemocy w rodzinie.

O przemocy w rodzinie mówimy, gdy mamy do czynienia z działaniem intencjonalnym, dysproporcją sił, osłabieniem zdolności do obrony, wywołującym szkodę na ciele lub psychice (naruszenie nietykalności cielesnej, brak respektu do podstawowego prawa, jakim jest prawo do szacunku), powodującym wzrost podatności na dalszą przemoc. Opisywane zjawisko, może przybierać różne formy, do najistotniejszych zaliczyć należy:

- 1) **przemoc fizyczną** – działania z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie;
- 2) **przemoc emocjonalną** – działania prowadzące do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby;
- 3) **przemoc seksualną** – działania nieakceptowane przez osobę doświadczającą przemocy w obszarze zachowań seksualnych;
- 4) **przemoc ekonomiczną** – działania prowadzące do uzależnienia finansowego od osoby stosującej przemoc;
- 5) **zaniedbanie** – działania polegające na niezaspokajaniu potrzeb fizycznych i emocjonalnych członków rodziny;
- 6) **bycie świadkiem przemocy** (dotyczy szczególnie dzieci).

Przemoc postrzegamy z różnych perspektyw: prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej. Każda z nich w inny sposób definiuje zjawisko przemocy i określa działania jakie należy podjąć, aby jej przeciwdziałać.

Przemoc z perspektywy prawnej związana jest z łamaniem obowiązujących norm prawnych, których konsekwencją jest uruchomienie procedur i ponoszenie odpowiedzialności karnej przez sprawcę.

Przemoc w rodzinie w ujęciu psychologicznym powoduje cierpienie i bezradność osób jej doświadczających. Zwraca się tu uwagę głównie na relacje między stronami przemocy, a także na przyczyny stosowania przemocy tkwiące w psychice sprawcy (np. traumatyczne doświadczenia z dzieciństwa), oraz proces wchodzenia w rolę ofiary.

Perspektywa społeczna nakazuje spojrzenie na przemoc w rodzinie przez wzgląd na normy społeczne, pryzmat nauki, przekonania i panujące stereotypy, które usprawiedliwiają przemoc oraz postawy i obyczaje społeczne, które sprzyjają tolerowaniu patologicznych zachowań.

Przemoc w ujęciu moralnym odwołuje się do wartości etycznych i traktuje przemoc w rodzinie jako zło moralne, wymagające jednoznacznego potępienia.

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej.

Przemoc przebiega w cyklu, w którym wyodrębnia się trzy fazy:

- 1) **faza narastającego napięcia** - w zachowaniu sprawcy pojawia się napięcie, złość, poirytowanie; prowokuje awantury, traci panowanie nad emocjami, sięga po alkohol i inne środki odurzające. Ofiara uspokaja go, spełnia wszystkie zachcianki, wywiązuje się z wszystkich obowiązków, często przeprasza, doświadcza dolegliwości psychosomatycznych. W wyniku narastania napięcia często sama prowokuje awanturę.
- 2) **faza gwałtownej przemocy** - sprawca staje się gwałtowny, wpada w szał, wyładowuje się dokonując aktów przemocy. Ofiara stara się zrobić wszystko, żeby go uspokoić i ochronić siebie, jest bezradna. Po akcie przemocy jest w szoku, odczuwa wstyd, upokorzenie, przerażenie, staje się apatyczna, traci ochotę do życia, odczuwa złość i bezradność.
- 3) **faza miodowego miesiąca** - sprawca przemocy przeprasza, okazuje skruchę, żałuje, obiecuje poprawę, usiłuje tłumaczyć swoje zachowanie, zapewnia, że więcej tego nie robi, dba, kupuje kwiaty, prezenty. Ofiara przemocy zaczyna wierzyć w przemianę sprawcy, czuje się kochana, odczuwa bliskość, jest pełna nadziei.

1. Podstawy prawne programu:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 z późn.zm.);
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821);
- 3) ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz.218, z późn.zm.);
- 4) ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz.1876, z późn. zm.);
- 5) ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z późn.zm.);
- 6) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz.2050);
- 7) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1444, z późn.zm.);
- 8) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2020, poz. 30, z późn.zm.);
- 9) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359);
- 10) ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2020 r. poz. 360, z późn.zm.);
- 11) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209 poz. 1245).

Zgodnie z zapisem w art. 6, ust. 2 pkt 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz innych ustaw do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Warlubie na lata 2021 - 2025 wpisuje się w cele i kierunki działań innych dokumentów strategicznych. Należą do nich m.in.:

- 1) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2021 r.;
- 2) Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 – 2022;
- 3) Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Warlubie na lata 2019 – 2023
- 4) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przyjmowany corocznie.

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY WARLUBIE

1. Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy

Przemoc w rodzinie jest trudnym problemem rodziny. Osoby, które jej doświadczają często nie chcą mówić o swoim problemie ze względu na strach, poczucie winy, obawę przed zmianą, osądzeniem ze strony rodziny lub też społeczności lokalnej. Przemocy w rodzinie towarzyszy również wiele stereotypów, które powstrzymują osoby doświadczające przemocy przed udaniem się po pomoc w związku, z czym coraz częściej zjawisko przemocy w rodzinie poruszane jest w różnych kampaniach, akcjach informacyjnych.

Na terenie Gminy Warlubie zamieszkuje 6444 mieszkańców (dane na dzień 31.12.2019 r.). Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Warlubiu w 2019 r. korzystało ogółem 231 rodzin, w których łącznie było 615 osób, co stanowi 9,54 % ogółu ludności Gminy Warlubie.

STRUKTURA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczebność rodzin	Lata			
	2016	2017	2018	2019
Rodziny 1- osobowe	71	77	83	94
Rodziny 2- osobowe	37	34	34	39
Rodziny 3- osobowe	33	30	27	30
Rodziny 4- osobowe	47	45	40	32
Rodziny 5- osobowe	26	28	26	22
Rodziny 6 – osobowe i więcej	23	24	21	14
Ogółem:	237	238	231	231

Zródło: dane GOPS w Warlubiu, opracowanie własne

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, a

osoby i rodziny korzystające z pomocy są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Analiza rodzin objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Warlubiu				
Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin w latach			
	2016	2017	2018	2019
Ubóstwo	169	165	130	126
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezdomność	3	6	3	9
Potrzeba ochrony macierzyństwa	37	32	29	30
Bezrobocie	112	102	88	75
Niepełnosprawność	106	108	97	80
Długotrwała choroba	36	38	36	40
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	62	60	47	41
Alkoholizm	7	6	2	1
Narkomania	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	1	0	2
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	0	1	3	1

Zródło: dane GOPS w Warlubiu, opracowanie własne

2. Procedura „Niebieskie Karty”

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy

w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów, o których mowa wyżej realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy osobami upoważnionymi do podejmowania czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty” są przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia. Poniższe tabele przedstawiają udział poszczególnych przedstawicieli instytucji wszczynających procedurę „Niebieskie Karty”.

Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty w latach 2016 - 2019						
LATA	INSTYTUCJE					SUMA
	POLICJA	JEDNOSTKI POMOCY SPOŁECZNEJ	OŚWIATA	SŁUŻBA ZDROWIA	GKRPA	
2016	3	0	0	0	0	3
2017	6	4	0	0	0	10
2018	14	1	1	0	0	16
2019	10	0	1	0	0	11

Zródło: dane GOPS w Warlubiu, opracowanie własne

Działalność instytucji pomocowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych skierowana jest na udzielanie pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc, zarówno dotyczy to osób doświadczających przemocy, dzieci, świadków oraz osób podejrzewanych o stosowanie przemocy. Poniższa tabela przedstawia działania jakie są podejmowane w celu udzielenia pomocy.

Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	LATA			
	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin dotkniętych przemocą	5	10	16	19
W tym liczba rodzin, w których występuje problem alkoholowy	3	7	6	5
Liczba osób w rodzinie	8	14	17	27
Liczba kobiet	6	10	13	18
Liczba mężczyzn	1	0	2	3
Liczba dzieci	1	4	2	6

Zródło: dane GOPS w Warlubiu, opracowanie własne

Liczba osób stosujących przemoc	LATA			
	2016	2017	2018	2019
Liczba kobiet	0	0	0	0
Liczba mężczyzn	3	10	16	11
Razem	3	10	16	11

Zródło: dane GOPS w Warlubiu, opracowanie własne

Liczba osób objęta pomocą w formie poradnictwa	LATA			
	2016	2017	2018	2019
Medycznego	0	0	0	1
Psychologicznego	0	3	5	4
Prawnego	0	0	3	2
Socjalnego	8	11	15	17
Ogółem	8	14	17	24

Zródło: dane GOPS w Warlubiu, opracowanie własne

Liczba osób korzystających z punktu konsultacyjnego	LATA			
	2016	2017	2018	2019
Osoby doznające przemocy w rodzinie	5	2	2	7
Osoby stosujące przemoc w rodzinie	0	0	0	0
Osoby z problemami alkoholowymi	7	7	6	1
Dorośli członkowie rodzin osób z problemami alkoholowymi	15	6	6	3
Ogółem	27	15	14	8

Zródło: dane GOPS w Warlubiu, opracowanie własne

Z przedstawionych danych dotyczących Gminy Warlubie wynika, iż skala problemu przemocy w rodzinie jest kwestią wymagającą systemowego działania. Z przedstawionych analiz wynika, że przemoc w rodzinie, mimo iż nadal jest problemem wstydlivym, niechętnie ujawnianym, to coraz więcej osób decyduje się na poszukanie pomocy u przedstawicieli instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem temu zjawisku.

3. Zasoby lokalne umożliwiające pracę z problemem przemocy w rodzinie

Realizatorem działań interwencyjnych, przewidzianych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest Zespół Interdyscyplinarny oraz Grupy Robocze. Kluczową rolę w tym systemie i obsługę administracyjną Zespołu zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubiu, który jest również

wykonawcą szeregu działań, w tym pomocowych, specjalistycznych oraz sprawozdawczych. Sprawuje również nadzór nad merytoryczną realizacją Programu.

Dodatkowo do realizatorów Programu oraz partnerów należy wskazać:

- 1) Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warlubiu;
- 2) Komendę Powiatową Policji w Świeciu – Komisariat Policji w Nowem;
- 3) Placówki oświatowe z terenu Gminy Warlubie;
- 4) SP ZOZ Gminną Przychodnię w Warlubiu;
- 5) Prokuraturę i Sądy wraz ze służbami kuratorskimi;
- 6) Organizacje pozarządowe i kościelne;
- 7) Świetlice środowiskowe.

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowiska dotknięte przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do zadań grupy roboczej należy, w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

4. Analiza SWOT

Jedną z podstawowych metod analizy strategicznej jest analiza SWOT, która polega na ustaleniu silnych i słabych stron zasobów własnych gminy oraz szans i zagrożeń związanych z jej otoczeniem. Pozwala tym samym oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje w tym przypadku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubiu w kontekście przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Mocne strony	Słabe strony
Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny.	Niewystarczająca infrastruktura socjalna gminy, brak mieszkań socjalnych, chronionych dla osób doświadczających przemocy.
Znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami.	Zbyt mała dostępność do specjalistów, psychologa, terapeuty rodzinnego.

Zaangażowanie oraz dobra współpraca wielu podmiotów w działaniach na rzecz dzieci i rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy: - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Warlubiu, - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warlubiu, - Pedagogów, - Policji, - Gminnej Przychodni w Warlubiu.	Zbyt duża liczba zadań spoczywających na pracownikach socjalnych GOPS i dzielnicowych KP uniemożliwiająca skuteczną pracę socjalną z rodzinami, podmiotów stanowiących trzon Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.
Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny.	Brak zainteresowania programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
Istnienie sprawdzonych procedur - Niebieskie Karty.	Brak środka przymusu do udziału sprawców w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych.
Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych i pracowników innych służb z terenu Gminy.	Zjawisko przemocy silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy.
Systematyczne organizowanie szkoleń dla kadry, podmiotów stanowiących trzon Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.	Niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących rozwiązań prawnych.
Funkcjonowanie dwóch świetlic środowiskowych na terenie Gminy Warlubie.	Brak wypracowanych systemów wspomagania działań profilaktycznych.
Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym.	Brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych pomocą (prokuratura, policja, sądy, pomoc społeczna).
Szanse	Zagrożenia
Zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową. Wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu uzależnienia, współuzależnienia i przemocy w rodzinie oraz rosnąca liczba osób objętych leczeniem odwykowym.	Brak współdziałania rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów. Niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej, brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy.
Zmiana postaw społecznych, obalenie mitów i stereotypów o tematyce przemocy.	Brak wydolności wychowawczej rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
Zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie.	Negatywne wzorce zachowań społecznych, niewystarczająca świadomość istoty przemocy.
Wykształcona i stale kształcąca się kadra służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Brak konsekwentnych działań w stosunku do sprawców przemocy domowej, poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc, zbyt niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, najczęściej kara w zawieszeniu.

Współpraca z instytucjami, związkami wyznaniowymi, organizacjami pozarządowymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Brak warunków do wykonania egzekucji sprawców przemocy (brak pomieszczeń tymczasowych w zasobach Gminy).
Możliwość aplikowania o dofinansowanie w ramach konkursów i funduszy unijnych.	Brak środków gminy z przeznaczeniem na wkład własny, niezbędny do realizacji projektów finansowanych ze środków zewnętrznych.
Realizacja programów profilaktycznych umożliwiających rodzinie dotkniętej przemocą lub inną sytuacją kryzysową przezwyciężenie trudności.	Zbyt rozbudowana sprawozdawczość, pochłaniająca zbyt wiele czasu osób pomagającym.

5. Rekomendacje do działań:

- 1) współpraca w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz innych instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy;
- 2) zapewnienie osobom/rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia;
- 3) prowadzenie kampanii społecznych informujących o możliwości uzyskania wsparcia;
- 4) poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, medyczne oraz socjalne;
- 5) podejmowanie działań motywujących osoby stosujące przemoc do uczestnictwa w grupach korekcyjno – edukacyjnych;
- 6) prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktycznych, uświadamiających o zagrożeniach płynących z przemocy;
- 7) współpraca z mediami (prasa,) w zakresie propagowania zachowań bez przemocy oraz zmiany postrzegania zjawiska przemocy w rodzinie;
- 8) zbieranie danych statystycznych z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Warlubie w celu diagnozowania tego zjawiska;
- 9) podnoszenie kompetencji osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy.

IV. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Cel główny

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

Cel ten oparty jest na realizacji zadań gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie poprzez promowanie działań profilaktycznych, wspieranie osób doznających przemocy oraz pracy z osobami stosującymi przemoc nad zmianą ich zachowań i postaw.

Cele szczegółowe

- 1) diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie kompleksowej pomocy i wsparcia rodzinom, w których występuje problem przemocy;
- 4) podniesienie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Harmonogram działań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025

1. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Warlubie				
Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Zbudowanie bazy danych dotyczących zjawiska przemocy i jej aktualizacja	1) rejestrowanie przypadków przemocy w rodzinie, 2) sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja (statystyki policyjne, sądowe, prokuratury, GOPS, GKRPA, służby zdrowia, szkół z terenu gminy),	GOPS w Warlubiu, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji w Nowem, GKRPA w Warlubiu, Szkoly z terenu Gminy Warlubie,	Działania ciągłe 2021-2025
2.	Monitorowanie zjawiska przemocy	1) monitorowanie problematyki przemocy w rodzinie i udzielanie pomocy, 2) badanie zasobów, potrzeb i skuteczności działań podejmowanych w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy domowej,	Gminna Przychodnia w Warlubiu, inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	
2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie				
1.	Edukacja społeczeństwa w celu podniesienia świadomości i wrażliwości dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie	1) podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, na tablicach ogłoszeń na temat zjawiska przemocy i możliwości jej przeciwdziałania, 2) rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, plakatów) o przemocy w rodzinie i możliwościach uzyskania pomocy, 3) prowadzenie wśród dzieci i młodzieży zajęć profilaktycznych uświadamiających zagrożenia płynące z przemocy w rodzinie oraz propagujące zachowania sprzyjające pozytywnym postawom w rodzinie, 4) organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, m.in. zawody sportowe, pikniki, festyny rodzinne, 5) współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,	GOPS w Warlubiu, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji w Nowem, GKRPA w Warlubiu, Szkoly z terenu Gminy Warlubie, Gminna Przychodnia w Warlubiu, inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Działania ciągłe 2021-2025
3. Zapewnienie kompleksowej pomocy i wsparcia rodzinom, w którym występuje problem przemocy				
1.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	1) nawiązanie współpracy z instytucjami zapewniającymi schronienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, 2) udzielanie świadczeń pieniężnych,	GOPS w Warlubiu, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji w Nowem,	Działania ciągłe 2021-2025

2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1) realizacja procedury „Niebieskie Karty”, 2) prowadzenie pracy socjalnej, 3) prowadzenie poradnictwa specjalistycznego – psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, 4) realizacja programów pomocy terapeutycznej dla osób doznających przemocy w rodzinie, 5) organizowanie grup wsparcia i konsultacji indywidualnych dla osób doznających przemocy w rodzinie (w miarę potrzeb), 6) edukowanie osób doznających przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw, 	GKRPA w Warlubiu, Szkoły z terenu Gminy Warlubie, Gminna Przychodnia w Warlubiu, inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	
3.	Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1) motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy, 2) organizowanie grup wsparcia i konsultacji indywidualnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie (w miarę potrzeb), 3) realizacja procedury „Niebieskie Karty”, 		
4.	Działania edukacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1) poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne, 2) psychoedukacja – uświadamianie sprawcy przemocy o własnej odpowiedzialności za stosowane czyny i zachowania, 		
4. Podniesienie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie				
1.	Podnoszenie kwalifikacji grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1) uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury „Niebieskie Karty”, (szkolenia wspólne i resortowe), 2) organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu, 	GOPS w Warlubiu, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji w Nowem, GKRPA w Warlubiu, Szkoły z terenu Gminy Warlubie, Gminna Przychodnia w Warlubiu, inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Działania ciągłe 2021-2025
5. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie				
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, 2) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, 3) rozpowszechnianie informacji o 	GOPS w Warlubiu, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji w Nowem, GKRPA w Warlubiu, Szkoły z terenu Gminy Warlubie,	Działania ciągłe 2021-2025

		instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, 4) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, 5) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, 6) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemoc w rodzinie, 7) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskie Karty”, 8) występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemoc w rodzinie, 9) udział w działaniach edukacyjno – informacyjnych,	Gminna Przychodnia w Warlubiu, inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemoc w rodzinie	
--	--	--	--	--

V. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- 1) rodzin i osób dotkniętych bezpośrednio zjawiskiem przemoc;
- 2) rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemoc;
- 3) osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 4) przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi, bądź dotkniętymi przemocą.

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Realizując działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 planuje się osiągnąć następujące efekty:

- 1) ograniczenie zjawiska przemoc, zmniejszenie poczucia bezradności osób doznających przemoc;
- 2) świadczenie kompleksowej pomocy dla osób doświadczających przemoc oraz świadków przemoc w rodzinie;
- 3) zmiana postaw mieszkańców Gminy Warlubie wobec zjawiska przemoc w rodzinie;
- 4) stworzenie zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemoc w rodzinie;
- 5) zwiększenie skuteczności działań instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemoc w rodzinie;
- 6) zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy, jak i poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających przemoc w rodzinie, jak i dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

VII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację programu będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubie we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Monitoring umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań oraz pozwoli na ocenę skuteczności podejmowanych działań. Niniejsze informacje umożliwią szersze rozeznanie potrzeb jednocześnie wskazując kierunek na rozwijanie programów w przyszłości. Monitoring odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość jego realizatorów. Ocenę realizacji poszczególnych działań w ramach programu w roku kalendarzowym dokonywać będzie Rada Gminy Warlubie po przedłożeniu stosownego rocznego sprawozdania przez Kierownika GOPS w Warlubiu (do 31 marca każdego roku). Monitoring i ewaluacja odbywać się będzie według kryterium odpowiedzialności realizowanych działań w stosunku do ewoluujących potrzeb mieszkańców Gminy.

Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

- 1) liczba osób/rodzin objętych pomocą;
- 2) liczba osób doznających przemocy w rodzinie;
- 3) liczba osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 4) liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty”;
- 5) liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie,
- 6) liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych;
- 7) ilość uczestników grup wsparcia;
- 8) liczba osób biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych;
- 9) liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy;
- 10) liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 11) ilość działań profilaktycznych w placówkach oświatowych.

Celem ewaluacji Programu jest:

- 1) rozwijanie różnorodnych form wsparcia dostosowanych do potrzeb i problemów istniejących w Gminie;
- 2) zwiększenie skuteczności działań z zakresu pomocy społecznej, w tym w szczególności z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) wskazanie dalszych kierunków rozwoju systemu wsparcia dziecka i rodziny;
- 4) pogłębienie odpowiedzialności za wdrażanie Programu wśród wszystkich zainteresowanych jego funkcjonowaniem i efektami.

VIII. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany na terenie gminy Warlubie w latach 2021 – 2025. Wdrażanie rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej.

I. FINANSOWANIE PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 finansowany będzie ze środków własnych Gminy, planowanych w kolejnych latach. Może być również finansowany z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych dostępnych źródeł.

Uzasadnienie

Potrzeba podejmowania działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 218, z późn.zm.). Niniejsza ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób ją stosujących. Zgodnie z art. 6 pkt 2 przytoczonej wyżej ustawy, na gminie ciąży obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, między innymi poprzez opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Warlubie został opracowany na lata 2021 - 2025 i określa wachlarz zaplanowanych działań, których celem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych lub uwikłanych w zjawisko przemocy domowej, angażuje wiele służb, instytucji, organizacji do odpowiedzialności za ich realizację.

Wobec powyższego przyjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

Pełniąca obowiązki Wójta Gminy

Anna Ośko